

Innstilling fra sakkyndig komité

Universitetet i Agder

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

2020

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og skal bidra til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitets sikring av utdanningen. Institusjonens kvalitetsarbeid skal gi institusjonen tilstrekkelig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne studietilbud. Resultatene fra kvalitetsarbeidet skal avdekke eventuell sviktende kvalitet i studietilbudene og bidra til kontinuerlige forbedringer.

Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid. Institusjonene blir varslet om tilsynet minst seks måneder før tilsynet starter.

Institusjon:	Universitetet i Agder
Sakkyndige:	Ingrid Maria Hanken, John McNicol, Martin Vigild og Bendik Deeraas
Dato for vedtak:	[dag.måned.år]
NOKUTs saksnummer	18/09477

Innhold

1 Om tilsynet ved Universitetet i Agder.....	1
2 Om Universitetet i Agder og organisering av kvalitetsarbeidet	2
2.1 Om Universitetet i Agder.....	2
2.2 Organiseringen av kvalitetsarbeidet	3
3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte krav	6
3.1 Universitets- og høyskoleloven.....	6
§ 1-6. Kvalitetssikring	6
§ 4-3. Læringsmiljø	8
3.2 Studiekvalitetsforskriften.....	10
§ 2-1. Krav til systematisk kvalitetsarbeid – periodiske evalueringer	10
3.3 Studietilsynsforskriften.....	13
§ 4-1 (1) Forankring i strategi og dekking av vesentlige områder for kvaliteten på studentenes læringsutbytte	13
§ 4-1 (2) Forankring i styre og ledelse og fremming av kvalitetskultur.....	15
§ 4-1 (3) Ordninger for systematisk kontroll av forskriftskrav.....	19
§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon	21
§ 4-1 (5) Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet.....	23
§ 4-1 (6) Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje	25
4 Komiteens helhetlige vurdering og konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid	26
5 Vedlegg til komiteens rapport til NOKUT	28
Komiteens råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid	28

1 Om tilsynet ved Universitetet i Agder

Universitetet i Agder ble 29. mai 2019 bedt om å sende inn dokumentasjon om hvordan kvalitetsarbeidet oppfyller gjeldende krav i lov og forskrifter. I tillegg til dokumentasjon på kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå ba NOKUT UiA om å sende inn dokumentasjon på kvalitetsarbeidet ved følgende studietilbud:

- bachelor i sykepleie (studiested Grimstad og Kristiansand)
- bachelor i utøvende musikk – rytmisk (studiested Kristiansand)
- master i mekatronikk (studiested Grimstad)
- ph.d. i international business (studiested Grimstad og Kristiansand)
- nasjonal rektorutdanning – videreutdanning (studiested Kristiansand)

Universitetet i Agder sendte inn dokumentasjon 8. oktober 2019.

NOKUT gjennomførte institusjonsbesøk 18. og 19. november 2019, og den sakkyndige komiteen intervjuet da representanter for institusjonens øverste ledelse, studenter med og uten tillitsverv, undervisere med og uten emneansvar fra noen av de utvalgte studietilbudene, instituttledere, ph.d.-studenter med og uten tillitsverv, studieprogramledere, studieråd, personer med ansvar for kvalitetssikring av praksis, dekaner, representanter fra universitetets utdanningsutvalg, representanter fra administrasjonen, representanter fra læringsmiljøutvalget, studentombudet og representanter fra universitetets øverste styre.

Vurderingene i tilsynsrapporten er basert på dokumentasjon som er mottatt fra institusjonen, intervjuer og supplerende dokumentasjon. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i NOKUTs offentlige postjournal.

2 Om Universitetet i Agder og organisering av kvalitetsarbeidet

2.1 Om Universitetet i Agder

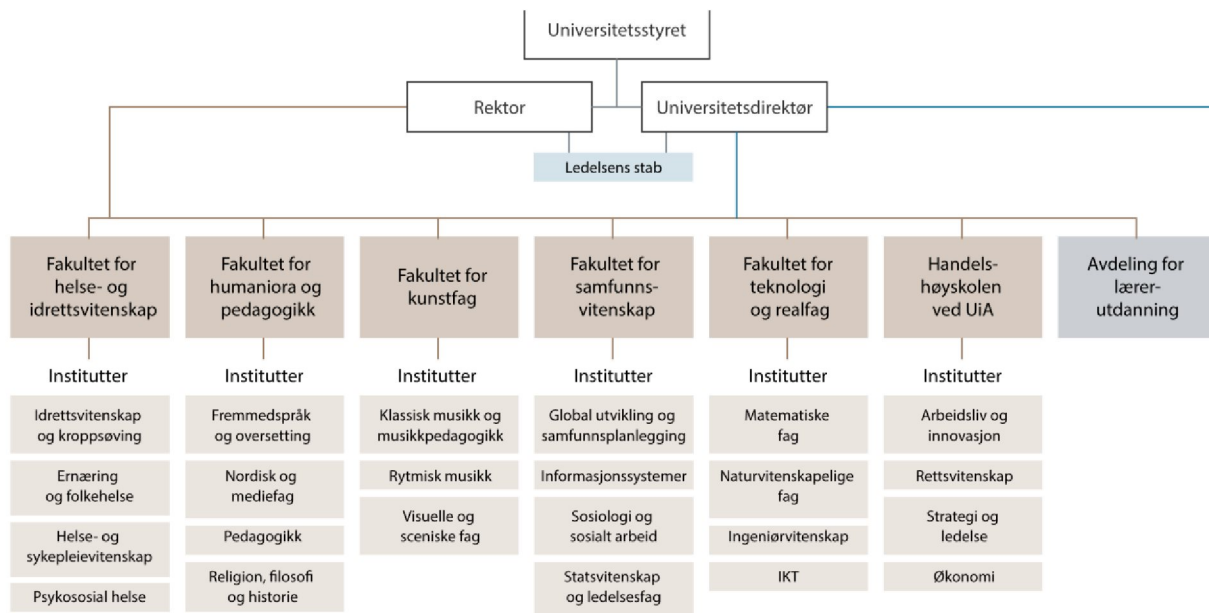
Universitetet i Agder (UiA) er et resultat av sammenslåing mellom seks høyskoler i 1994, og institusjonen fikk sin universitetsakkreditering i 2007. UiA har 13 000 studenter fordelt på to campuser: Campus Kristiansand og Campus Grimstad. Høsten 2019 hadde universitetet 550 administrativt ansatte og 890 vitenskapelig ansatte (tall i hele årsverk).

Universitetet ledes i den daglige driften av valgt rektor og tilsatt universitetsdirektør. Ny rektor, Sunniva Whittaker, er valgt for perioden 2019–2023. Universitetsstyret er institusjonens øverste organ. Et flertall av styrets medlemmer er valgt av og blant ansatte og studenter, og et mindretall består av eksterne medlemmer som er utpekt av Kunnskapsdepartementet.

UiA har seks fakultet:

- Fakultet for helse- og idrettsvitenskap
- Fakultet for humaniora og pedagogikk
- Fakultet for kunstfag
- Fakultet for samfunnsvitenskap
- Fakultet for teknologi og realfag
- Handelshøyskolen ved UiA

Den faglige organiseringen til UiA vises i organisasjonskartet under.

Lærerutdanningene ved UiA er organisert i matrise. Avdeling for lærerutdanning har et faglig og administrativt koordineringsansvar, mens de som underviser og forsker i de ulike lærerutdanningene, er ansatt på fakultetene. Styret for lærerutdanningene ledes av dekanen for lærerutdanningene og har medlemmer fra alle fakultetene. Avdeling for lærerutdanning har samme faglige beslutningsmyndighet

og ansvar for kvaliteten på studieprogramnivå som fakultetene. Emnebeskrivelsene vedtas på fakultetene etter gjennomgang på avdelingen.

Omtrent halvparten av universitetets studenter går på yrkesrettede studier i sykepleie, ingeniørfag, økonomi og administrasjon eller lærerutdanning. Studentene fordeler seg med omtrent 70 prosent på lavere grads nivå og omtrent 30 prosent på høyere grads nivå (inkludert 5-årig masterprogram).

Universitetet i Agder har om lag 300 inngåtte ph.d.-avtaler som fordeler seg på egenfinansierte, NFR-finansierte og andre eksterne finansieringskilder. Fra og med 2012 er ph.d.-utdanningene organisert som fakultetsvise programmer, og det betyr at hvert fakultet har ett program med tilhørende spesialiseringer. Noen fakulteter har innført ph.d.-opptak i kull, mens resten har løpende opptak gjennom året.

Forskningen ved UiA er for det meste organisert i forskningsgrupper. Universitetet har definert et sett med kriterier for forskningsgrupper, der det blant annet forventes at forskningsgruppene involverer studenter. UiA har ett senter for fremragende utdanning, «Centre for Research, Innovation and Coordination of Mathematics Teaching», og ett senter for forskningsdrevet innovasjon, «SFI Offshore Mechatronics». Våren 2019 oppnådde Handelshøyskolen internasjonal akkreditering gjennom organisasjonen Association to Advance Collegiate School of Business.

Det er tidligere gjennomført to evalueringer av system for kvalitetssikring ved UiA, i 2005 (Høgskolen i Agder) og i 2011. Institusjonen fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent ved begge anledninger.

2.2 Organiseringen av kvalitetsarbeidet

UiA har som mål å være et åpent og inkluderende universitet med fremtidsrettet utdanningsledelse på alle nivå. Universitetets gjeldende kvalitetssystem ble vedtatt av universitetsstyret i november 2017 og er lett tilgjengelig på universitetets nettsider. Kvalitetssystemet har som formål å bidra til at de overordnede målene for kvalitetsarbeidet realiseres. Kvalitetssystemet beskriver arbeidet med kvalitet i emner, studieprogram og studieportefølje, og kvalitetsarbeid knyttet til administrative tjenester og oppfølging av ansatte. Kvalitetssystemet omfatter all utdanning UiA tilbyr, fra bachelor- til ph.d.-nivå, inkludert etter- og videreutdanninger.

Kvalitetssystemet er delt inn i kapitler som beskriver målene for kvalitetsarbeidet, ulike roller, ansvar og oppgaver, overordnede kvalitetsprosesser og rapporteringsrutiner samt opplæring og oppfølging av ansatte.

Fellesadministrasjonen ivaretar felles tjenester for hele universitetet, mens de fakultets- og avdelingsvise administrasjonene støtter opp under den faglige virksomheten. Samhandlingen mellom disse administrasjonsnivåene ivaretas gjennom felles møter på ledernivå og møter i en rekke andre fora. UiA arrangerer årlig en studiedag for administrativt tilsatte på fakultetene, avdeling for lærerutdanning og felles administrasjonen. Dette er et kurs der målsettingen er at administrativt ansatte skal bli bedre kjent med hverandre og få oppdatering om viktige administrative, faglige og politiske prosesser ved både UiA og i UH-sektoren generelt, innenfor spesielt utvalgte temaer.

Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for universitetets kvalitetsarbeid og for utviklingen av den totale studieporteføljen. Styret behandler årlig utdannings- og forskningsmeldingen og fastsetter fokusområder for kommende års melding og fakultetenes kvalitetsrapporter. Ansvaret for oppfølging

av kvalitetsarbeidet er ellers forankret gjennom en rapporteringslinje som går fra emneansvarlig til studieprogramleder/ph.d.-programleder og videre til instituttleder, dekan, rektorat og universitetsstyret. Ansvarlige på hvert nivå skal skrive rapporter hvor de sammenstiller informasjon og gjør analyser i henhold til årlige fokusområder og andre prioriterte kvalitetsindikatorer.

Universitetet har også en rekke styrever og utvalg som har viktige funksjoner i kvalitetsarbeidet. Gjennom studentdemokratiet er studenter representert i den formelle styringsstrukturen og i alle styrever og utvalg som behandler spørsmål om utdanningskvalitet.

De mest sentrale styrever og utvalgene ved UiA er omtalt i det som følger:

Universitetets utdanningsutvalg: Universitetets utdanningsutvalg fører på vegne av universitetsstyret tilsyn med kvaliteten i studieprogrammene. Utdanningsutvalget akkrediterer nye studieprogram og reakkrediterer studieprogram etter periodisk programevaluering. Utdanningsutvalget kan også iverksette periodisk programevaluering basert på risikovurdering. Utvalget fastsetter maler, sjekklistes og annet for ulike deler av kvalitetssystemet.

Universitetets forskningsutvalg: Universitetets forskningsutvalg uttaler seg om saker som gjelder akkreditering og reakkreditering av studieprogram på ph.d.-nivå.

Universitetets læringsmiljøutvalg: Universitetets læringsmiljøutvalg behandler saker som angår studentenes fysiske, psykososiale, organisatoriske, digitale og pedagogiske læringsmiljø.

Fakultetsstyret: Fakultetsstyret har det overordnede ansvaret for fakultetets kvalitetsarbeid og for utviklingen av studieporteføljen. Blant annet akkrediterer og reakkrediterer fakultetsstyret frittstående emner og eksternt finansierte studietilbud til og med 30 studiepoeng. Fakultetsstyret vedtar også forslag om etablering og nedlegging av øvrige studieprogram og vedtar endringer i studieplaner. Fakultetsstyret fastsetter syklus for periodisk programevaluering og kan iverksette slik evaluering basert på risikovurdering. Fakultetets årlige kvalitetsrapport vedtas i fakultetsstyret.

Styret for lærerutdanningene: Styret for lærerutdanningene har et overordnet ansvar for kvalitetsarbeidet i lærerutdanningene og for utvikling av universitetets lærerutdanninger. Styret for lærerutdanningene vedtar endringer i studieplaner og vedtar årlige kvalitetsrapport samt fastsetter syklus for periodisk programevaluering. Styret kan også iverksette slik evaluering basert på risikovurdering.

Studieråd og ph.d.-programråd: Alle gradsgivende studieprogram og praktisk-pedagogisk utdanning skal ha studieråd eller ph.d.-programråd som bidrar til utvikling av studieprogrammene og studentenes totale læringsmiljø. Studieråd og ph.d.-programråd gir innspill til årlig en studiumrapport. Ph.d.-programråd behandler også framdriftsrapporter fra veiledere.

Faglærermøtene: I faglærermøtene diskuteres resultatene av studentenes evalueringer, og underviserne gir hverandre anbefalinger om endringer i emner og studieprogram. Faglærermøtene er en kollegial arena.

Ledermøte: Fakultetenes og avdeling for lærerutdanningens ledermøter drøfter status for studieporteføljen og tiltak, blant annet oppfølging av studiumrapport og rapporter etter periodisk programevaluering.

Personroller i kvalitetsarbeidet

Viktige personroller med ansvar for å sikre og utvikle utdanningskvaliteten ved universitetet er rektor, viserektor for utdanning, viserektor for samfunnskontakt og nyskaping og viserektor for forskning og tverrfaglige satsinger, dekanene på fakultetene, dekan for lærerutdanningene, instituttledere, studieledere for lærerutdanningene, studieprogram- og ph.d.-programledere, koordinator for fag i lærerutdanningene, emneansvarlige og veiledere for ph.d.-kandidater. Viktige administrative tjenester er lagt til universitetsdirektøren, fakultetsdirektørene og administrativ leder for fellesadministrasjonen. Det er utarbeidet tydelige instruksjer, mandater og funksjonsbeskrivelser for de viktigste rollene.

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte krav

3.1 Universitets- og høyskoleloven

§ 1-6. Kvalitetssikring

Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring.

Vurdering

UiA har utarbeidet et nytt kvalitetssystem, som ble implementert høsten 2018. I sin redegjørelse til NOKUT skriver universitetet at det nye kvalitetssystemet skiller seg fra det tidligere systemet, blant annet ved at roller og ansvarsområder er tydeligere beskrevet. I brev til fakultetene i forbindelse med overgangen til nytt kvalitetssystem skriver universitetsledelsen om hvordan ansatte skal arbeide med å tilpasse seg det nye systemet, og om eventuell samordning av evalueringsformer og evalueringstidspunkter for fakultetenes emner.

I kvalitetssystemets kapittel 4 «Prosesser og rapporter», gir universitetet en detaljert prosedyrebeskrivelse av studentevalueringene som skjer på alle nivåer. På emnenivå beskrives studentevaluering av emner, praksis og doktorgradsveiledning. På studieprogramnivå beskrives studentevaluering av utvekslingsopphold, praksisstedets selvevaluering, evalueringer i faglærermøter, evalueringer i studieråd og ph.d.-programråd og periodiske programevalueringer. Det er detaljerte beskrivelser av hvem som har ansvar for de ulike evalueringene, evalueringsfrekvens, hva som skal evalueres, og hvordan kvalitetsarbeidet skal dokumenteres. I samtaler på institusjonsbesøket ble komiteen gjort oppmerksom på at det ikke har vært enkelt for universitetet å få praksisstedene til å skrive en selvevaluering etter studentenes praksisopphold.

I samråd med studenttillitsvalgte vil studieprogramleder og ph.d.-programleder fastsette evalueringsform og ta stilling til om emnene skal ha midtveis- eller sluttevaluering. Universitetet har utarbeidet sjekklister som skal benyttes som grunnlag for dialogbaserte evalueringer mellom emneansvarlig og studenttillitsvalgte, og som kan benyttes som utgangspunkt for spørsmål i digitale spørreundersøkelser. I den skriftlige dokumentasjonen finner komiteen spørreskjema for digital studentevaluering av emner, sjekklister for studentevaluering av rammeplanstyrt praksis, spørreskjema etter utvekslingsopphold for utreisende studenter og fremdriftsplan/framdriftsrapport for ph.d.kandidater. Komiteen ser også flere eksempler på gjennomførte evalueringer.

Etter komiteens vurdering har UiA et godt utarbeidet kvalitetssystem, som sikrer og videreutvikler kvaliteten i utdanningene. Universitetet har gode evalueringsrutiner og -former for emner både med og uten praksis, som samlet sett gir god og nyttig informasjon til bruk i institusjonens arbeid med utdanningskvaliteten.

Konklusjon

Kravet i universitets- og høyskoleloven § 1-6 er oppfylt.

§ 4-3. Læringsmiljø

(4) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

Vurdering

UiA har de pålagte formelle strukturene på plass for å kunne ivareta læringsmiljøet ved universitetet. Universitetets strategi slår fast at institusjonen skal ha et inkluderende læringsmiljø og være «ledende i bruk av varierte og framtidsrettede arbeids- og vurderingsformer». Læringsmiljø er også sentralt i UiAs kvalitetssystem, og dokumentasjonen viser at det rapporteres om arbeidet med læringsmiljø på alle nivåer. Det er universitetsstyret som har det overordnede ansvaret for å sikre et godt læringsmiljø, men det er læringsmiljøutvalgets (LMU) oppgave å bidra til at styret kan ivareta dette ansvaret. LMU rapporterer årlig til universitetsstyret.

LMU har et tydelig mandat, som beskriver hvordan utvalget skal arbeide, hvilke oppgaver det skal ha, og rapporteringsrutiner. Det står i mandatet hvilke saker LMU skal holdes orientert om, og hvilke instanser LMU skal holde dialog med. Utvalget består av tolv medlemmer som er oppnevnt av rektor. Studentrepresentantene oppnevnes etter innstilling fra Studentparlamentet. LMU fikk nytt mandat fra 2019, og sammensetningen av utvalget har endret seg noe. I den nye sammensetningen er ledere på alle nivåer representert blant ansattrepresentantene. Under institusjonsbesøket fikk komiteen vite at UiA har iverksatt denne endringen for å styrke LMU og for å sikre at utvalgets arbeid implementeres i organisasjonen. Ledelsesrepresentasjon i LMU kan ifølge UiA gjøre det enklere å prioritere ressurser til implementering av viktige læringsmiljøtiltak. Dette anser komiteen som et godt grep.

For at LMUs arbeid skal være kjent i hele institusjonen, og for at LMU skal kunne holde dialog med viktige avdelinger/instanser om læringsmiljøet, er representanter fra Studentsamskipnaden i Agder, Universitetsbiblioteket, IT-avdelingen, personal- og organisasjonsavdelingen, Tilretteleggingskontoret for studenter med funksjonsnedsettelse og Senter for læring og undervisning faste observatører med talerett på møtene. LMU utarbeider årlig utviklingsplaner som følger studieåret, med oversikt over tiltak som utvalget skal arbeide for å iverksette. Alle innkallinger og referater ligger offentlig tilgjengelig på UiAs nettsider. Komiteen anser observatørrollen som et godt tiltak for å gjøre LMUs arbeid kjent på institusjonen.

LMU har bestemt at de venter med en ny læringsmiljøundersøkelse, og fremover skal utvalget bruke resultater fra andre interne undersøkelser som også har relevante spørsmål om læringsmiljø. I tillegg bruker utvalget resultater fra både Studiebarometeret og SHoT-undersøkelsene aktivt. Viserektor for utdanning er medlem av LMU, og både emneansvarlige og studieprogramledere har egne oppgaver innenfor læringsmiljø i sine mandat. Fakultetstyrene har ansvar for at det er forsvarlig læringsmiljø ved sine fakultet. Det rapporteres også om læringsmiljøet både i studiumrapportene og i fakultetenes kvalitetsrapporter. Komiteen ser at det arbeides mye og godt med læringsmiljøet ved universitetet.

Konklusjon

Kravet i universitets- og høyskoleloven § 4-3 (4) er oppfylt.

3.2 Studiekvalitetsforskriften

§ 2-1. Krav til systematisk kvalitetsarbeid – periodiske evalueringer

(2) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringsresultatene skal være offentlige.

Vurdering

Periodiske evalueringer og reakkreditering av studieprogram

For å sikre at alle studieprogram og frittstående emner holder god kvalitet og oppfyller alle krav i lov og forskrift, har UiA valgt å kombinere periodiske evalueringer med reakkreditering. I universitetets kvalitetssystem beskriver UiA en samlet prosess for dette kvalitetsarbeidet. Prosessen går ut på at institusjonen bruker samme evalueringspanel og samme rapport til både periodiske evalueringer og påfølgende reakkreditering. Komiteen velger derfor å vurdere disse kravene samlet.

Den skriftlige dokumentasjonen viser at UiA over lenger tid har hatt rutiner på plass for å evaluere alle sine studieprogram med jevne mellomrom. Før 2018 ble alle studieprogram evaluert i en femårig syklus. Universitetet har sendt inn flere eksempler, som etter komiteens vurdering er grundige evalueringer, og som tar for seg alle de viktigste aspektene ved studentenes læringsutbytte. Siden gjeldende studietilsynsforskrift trådte i kraft i 2017, har UiA hatt en stor gjennomgang av alle sine studieprogram for å sjekke at alle krav i både studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften var oppfylt innen fristen 31. desember 2018. I denne prosessen ble det ikke tid til å bruke eksterne sakkyndige, og fakultetene måtte primært forholde seg til studieprogramledernes egne evalueringer. Universitetet har lagt ved flere eksempler på reakkrediteringer fra flere fakulteter, og komiteen vurderer at dette er godt dokumentert, og at prosessene har vært gode. Under gjennomgangen ble det oppdaget at den utdanningsfaglige kompetansen var for svak ved flere studieprogram. UiA har etter dette satt i gang flere tiltak for å heve den utdanningsfaglige kompetansen blant ansatte, og har etter komiteens vurdering arbeidet godt med dette. Nye retningslinjer for reakkreditering trådte i kraft i 2019, og etter dette kobles periodisk evaluering og reakkreditering sammen.

Etter komiteens vurdering har UiA gode rutiner og oversiktlige planer for periodiske evalueringer av alle studietilbud på alle nivåer. Fordi universitetet kobler arbeidet med periodiske programevalueringer sammen med rutiner for reakkreditering, er det utarbeidet et felles dokument som inneholder retningslinjer for periodisk programevaluering og reakkreditering. Retningslinjene er detaljerte. De beskriver prosessen og lister opp alle relevante krav i lov og forskrift som skal vurderes, samt prosessen fra periodisk evaluering og til studietilbudet reakkrediteres.

Periodiske evalueringer

I henhold til retningslinjene skal periodiske evalueringer av alle program og frittstående emner gjennomføres i en syklus på seks år, og alle nye program skal gjennomgå en periodisk evaluering etter andre gangs gjennomføring. UiA presiserer i sin redegjørelse til NOKUT at oversikten over periodiske evalueringer er et dynamisk dokument der tidspunkt for neste periodiske programevaluering kan bli

justert, for eksempel dersom det planlegges større endringer i et studieprogram, eller hvis andre evalueringer indikerer svak utdanningskvalitet. Det står i universitetets kvalitetssystem at universitetets utdanningsutvalg, fakultetsstyret og styret for lærerutdanningene kan iverksette periodiske evalueringer utover den faste frekvensen på seks år. Komiteen anser at dette er en god rutine. I samtaler på institusjonsbesøket viste ulike aktører til flere eksempler på periodisk evaluering av studieprogram som har blitt satt i gang før tiden, for eksempel med bakgrunn av at studentevalueringer og/eller fagfellevurderinger har indikert ulike typer svakheter i utdanningskvaliteten.

Panelet som skal gjøre en vurdering av et studieprogram i en periodisk evaluering, oppnevnes av fakultetsstyret. Dersom det gjelder program innenfor lærerutdanning, er det styret for lærerutdanningene som oppnevner panelet.

Det er litt ulik sammensetning av panelene for gradsgivende studieprogram og PPU på den ene siden og for øvrige studietilbud på den andre. Begge former for panel skal bestå av vitenskapelig ansatte fra en annen norsk eller utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon, representanter fra arbeids- og næringsliv samt studenter og faglærer fra programmet. Avhengig av hvilket studieprogram som evalueres, skal studieprogramleder, studieleder eller ph.d.-programleder delta som observatør. Panelet ledes av én av de vitenskapelig ansatte fra en annen institusjon. Komiteen synes det er positivt at UiA sikrer både intern og ekstern representasjon i panelene.

Evalueringene tar utgangspunkt i oversikt over fagmiljø tilknyttet studieprogrammet, relevante studiedata, studiumrapporter fra de foregående årene og studieplan. Panelet vurderer hvorvidt kriteriene i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften, samt eventuelle ytterligere krav fastsatt av UiA, er oppfylt. Evalueringspanelet utarbeider en rapport, med en vurdering av hvorvidt fastsatte kriterier er oppfylt, samt anbefalinger for videre utvikling av studieprogrammet. Rapport fra evaluering av bachelor- og masterprogram og frittstående emner oversendes til instituttleder, eller studieleder dersom studieprogrammet hører til lærerutdanningen, mens rapport fra ph.d.-program oversendes dekan. Disse har ansvar for at det utarbeides tilsvaret til rapporten og forslag til revidert studieplan.

Komiteen synes det er positivt at de periodiske evalueringene har eksterne perspektiv, både faglig og fra arbeids- og næringsliv. En betydelig andel av studiene ved UiA er praksistunge. Det er derfor avgjørende for utdanningskvaliteten at det er deltakelse fra praksisfeltet i de periodiske evalueringene av disse studiene.

Reakkreditering av studieprogram

På bakgrunn av periodisk programevaluering foretas en reakkrediteringsprosess. Først behandler fakultetsstyret, eller styret for lærerutdanningene dersom programmet tilhører lærerutdanningen, rapport fra periodisk programevaluering, tilsvaret og forslag til revidert studieplan. Deretter vurderer fakultetsstyret eller styret for lærerutdanningen, på bakgrunn av denne dokumentasjonen, om kriteriene er oppfylt, og om reakkreditering kan anbefales. Dersom reakkreditering ikke anbefales, sendes saken tilbake til fagmiljøet for nærmere oppfølging og bearbeiding. Dersom reakkreditering anbefales, oversendes sluttrapport, inkludert forslag til revidert studieplan, for behandling i universitetets utdanningsutvalg. Utdanningsutvalget fatter vedtak om studieprogrammet godkjennes, om saken må ha nærmere oppfølging og videre bearbeiding, eller om studieprogrammet anbefales

nedlagt. Komiteen har blitt forelagt flere eksempler på periodiske evalueringer med påfølgende akkreditering, som alle vitner om at UiA har grundige prosesser.

Komiteen ser at en kombinasjon av periodiske evalueringer og reakkreditering hvert sjette år fører til at det blir lange intervaller mellom hver gang UiA kontrollerer at studieprogrammene tilfredsstillere kravene i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften. Som komiteen har beskrevet i sine vurderinger av § 1-6 i universitets- og høyskoleloven og § 4-1 (2) og i § 4-1 (5) studietilsynsforskriften i denne rapporten, har universitetet gode rapporterings- og evalueringsrutiner og rutinemessige møter hvor fagmiljø vurderes implisitt. Dessuten legger UiA vekt på kompetanseheving. Komiteen vurderer derfor at summen av retningslinjer og prosedyrer for akkreditering, reakkreditering og periodiske evalueringer, sammen med andre dokumenterte rutiner, på en god nok måte sikrer systematisk kontroll med at alle studietilbud tilfredsstillere alle krav i lov og forskrift. Komiteen vil likevel anbefale at UiA etablerer faste rutiner for å sjekke at krav til fagmiljøet er oppfylt også i perioden mellom de periodiske evalueringene, uten at dette bør være en omfattende prosess.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) er oppfylt.

3.3 Studietilsynsforskriften

§ 4-1 (1) Forankring i strategi og dekking av vesentlige områder for kvaliteten på studentenes læringsutbytte

Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurdering

Forankring i strategi

UiAs strategi, *Strategi 2016–2020*, har et tydelig kvalitetsperspektiv og en visjon om «samskaping og kunnskap». Den strategiske planen har tre strategiske satsingsområder: 1) læring og utdanning for fremtiden, 2) Global Mindset og 3) samfunnsengasjement og nyskaping. Strategien inneholder tydelige mål knyttet til satsningsområdene, og alle er relatert til studentenes læring, utdanningskvalitet, kobling mellom utdanning og forskning, internasjonalisering og samarbeid med arbeids- og samfunnsliv. Strategien følges opp av en handlingsplan for 2016–2020 og er ytterligere konkretisert i årlige planer.

I handlingsplanen for 2016–2020 blir hvert av de tre strategiske satsningsområdene operasjonalisert inn i delmål, slik at det skal bli mulig for UiA å nå de vedtatte målene i strategien. Delmålene er igjen delt inn i noen prioriterte tiltak som universitetet skal satse spesielt på innenfor hver strategiperiode. For eksempel ser man at satsningsområdet *læring og utdanning for fremtiden* er delt inn i to tiltak: etablering av et helhetlig system for studieprogramledelse på alle gradsnivåer og iverksetting av et helhetlig og forpliktende kompetansehevingsprogram for ansatte. Begge disse tiltakene er igjen operasjonalisert inn i underpunkter som nærmere spesifiserer hvordan tiltakene skal iverksettes. Det er tydelig for komiteen at disse kvalitetsområdene er prioriterte tiltak i universitets kvalitetsarbeid.

Ifølge universitetet blir koblingen mellom strategien og kvalitetsarbeidet særlig ivaretatt gjennom fokusområdene i de årlige kvalitetsrapportene fra fakultetene og Avdeling for lærerutdanning. At noe har status som et fokusområde, betyr at universitetet vil fokusere spesielt på et gitt tema, som følges opp av hvert fakultet og av ledelsen gjennom året. I 2017 var fokusområdet internasjonalisering, relatert til satsningsområdet *Global Mindset*, mens i 2018 var fokusområdet samarbeid med arbeids- og næringsliv, relatert til satsningsområdet *samfunnsengasjement og nyskaping*.

Universitetsstyret har vedtatt en årsplan for 2019, som omfatter områder UiA skal jobbe særskilt med i dette kalenderåret. Årsplanen er et styringsdokument som skal sikre at strategien implementeres, og at universitetet prioriterer institusjonelt overgripende mål. Dokumentet omfatter også en mål- og tiltakstabell som er en presisering og utdyping av planen. Tabellen gir en oversikt over hovedprioriteringene som skal settes i gang, hvem som har ansvar, og frister for ferdigstilling. For å sikre god kobling mellom universitetets overordnede strategi og kvalitetsarbeidet på fakultetsnivå konkretiserer flere av UiAs fakulteter *Strategi 2016–2020* gjennom egne fakultetsvise strategier.

Profesjonsutdanninger og praksisnære studier utgjør en sentral del av UiAs studieportefølje, og universitetet arbeider strategisk med å tilby praksis i flere studier. Dette stiller krav til universitetets

systematiske arbeid for å sikre god kvalitet i praksisdelen av studiene. At UiA følger dette opp, dokumenteres gjennom den skriftlige dokumentasjonen, og det ble utdypet av ansatte og studenter under institusjonsbesøket. UiA har jevnlig og tett kontakt med praksisfeltet, blant annet i form av formelle samarbeidsavtaler, representasjon fra praksisfeltet i studieråd og kontakt via ulike møter mellom universitetet og praksisstedene. UiA benytter folk fra praksisfeltet som undervisere og tilbyr kurs og kompetanseheving for veiledere. I tillegg inngår evaluering av praksis fra ulike kilder i det systematiske kvalitetsarbeidet.

Komiteen ser at UiA har flere rutiner for å sikre god kvalitet i studentenes praksisopplæring, men mener likevel at dette gode kvalitetsarbeidet kunne ha kommet enda tydeligere frem i beskrivelsen av kvalitetssikringssystemet. Universitetet gjennomfører en god del mer kvalitetsarbeid rundt praksis enn det som er nedskrevet. Komiteen har forståelse for at praksis utføres på en slik måte at ordninger må ha en viss fleksibilitet. Selv om ikke alle ordningene er faste og nedfelt i kvalitetssystemet, ivaretar de hensikten med kvalitetsarbeidet. Komiteen vurderer det slik at det gode kvalitetsarbeidet rundt praksis kan bli enda bedre og gjøres mer systematisk ved at det får en tydeligere plass i kvalitetssystemet. På tross av disse påpekningene vurderer komiteen det slik at kvalitetsarbeidet ved UiA er godt forankret i strategien.

Vesentlig områder

UiA har gått fra *kvalitetsområder* i det tidligere kvalitetssystemet til *kvalitetsindikatorer* i det nye kvalitetssystemet. I universitetets nye kvalitetssystem er kvalitetsarbeidet organisert i prosesser omkring emner, studieprogram og studieportefølje. I kvalitetssystemets kapittel 4 står det tydelig hvilke kvalitetsindikatorer UiA bruker i kvalitetsarbeidet på hvert nivå. Viktige kvalitetsindikatorer på både emne- og programnivå er blant annet læringsutbytte, arbeids- og vurderingsformer, arbeidsomfang for studenter og læringsmiljø. I samme kapittel finnes det en oversikt over prosesser som leder frem til referater og rapporter. Prosessbeskrivelsen inneholder kvalitetsarbeidets hensikt og mål og en detaljert liste over ansvar, hyppighet, tidspunkt, form, innhold og dokumentasjon. I tillegg til kvalitetssystemet er det utarbeidet sjekklister og maler som ansatte skal følge for å dokumentere kvalitetsarbeidet på en systematisk og ryddig måte. Viktige trekk i beskrivelsen av det nye kvalitetssystemet omfatter det kollegiale ansvaret for å utvikle studiene og en sterkere vektlegging av læringsmiljøet. Komiteen anser at kvalitetsarbeidet ved UiA dekker alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

I kvalitetssystemet står det at universitets overordnede mål for kvalitetsarbeidet er at studentene skal oppnå best mulig læringsutbytte og personlig utvikling i relevante utdanninger som forbereder dem for et arbeids- og samfunnsliv i endring. Komiteen har sett mange eksempler på dette i den skriftlige dokumentasjonen og vurderer at UiA har tatt gode grep for å formalisere allerede velfungerende prosesser og rutiner fra det forrige kvalitetssystemet. Prosesser og rutiner som universitetets ansatte har lang erfaring med at fungerer bra, er nå formalisert som en del av kvalitetsarbeidet ved UiA.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (1) er oppfylt.

§ 4-1 (2) Forankring i styre og ledelse og fremming av kvalitetskultur

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurdering

Forankring

I UiAs kvalitetssystem beskrives ansvar og roller for de viktigste leddene i kvalitetsarbeidet samt rapporteringslinjene mellom de ulike nivåene. Det går klart frem av systembeskrivelsen hvilke elementer i kvalitetsarbeidet de ulike funksjonene, rollene og enhetene ved universitetet har ansvar for. Mandater, instruksjoner og funksjonsbeskrivelser for de respektive aktørene gjenspeiler også dette. Faglærermøtene er en veldig viktig arena i kvalitetsarbeidet for dialog og kollegialt samarbeid, noe som kommer frem i dokumentasjonen, og som komiteen fikk bekreftet i samtalene under institusjonsbesøket. I faglærermøtene diskuterer fagmiljøene resultater fra studentenes evaluering av emner, praksis og utvekslingsopphold i studieprogrammer. I møtene gir faglærere/kollegaer anbefalinger om endringer i emner og studieprogram. Dette står beskrevet i kvalitetssystemet.

Komiteens vurdering er at faglærermøtene er en viktig møteplass og en sentral del av kvalitetsarbeidet på studietilbudsnivå. Faglærermøtene er en arena der personer som arbeider med samme studieprogram, treffes. Under samtalene på institusjonsbesøket kom det frem at UiA ønsker at møtene skal være hensiktsmessige og ha et innhold som er tilpasset både faget og de temaene som skal diskuteres. Komiteen er enig med UiA i at det er hensiktsmessig å ha en viss frihet i hvordan faglærermøtene organiseres, og at det ikke nødvendigvis er *en* mal som passer for alle. Komiteen mener likevel at universitetet bør vurdere å utarbeide noen skriftlige rutinebeskrivelse som er faste, men også fleksible nok til å kunne tilpasses alle møter. En slik rutinebeskrivelse kan med fordel også si noe om hvordan arbeidet følges opp etter møtene. Selv om møtene har ulik form og ulik sammensetning av deltakere tilpasset hvilke temaer som kommer opp, kan skriftlige rutiner bidra til å systematisere arbeidet enda bedre.

Studieprogramledere og ph.d.-programledere har det daglige ansvaret for studietilbudene og et omfattende mandat. De spiller derfor en viktig rolle for forankringen av kvalitetsarbeidet på både studietilbuds- og fakultetsnivå. Studieprogramledere og ph.d.-programledere skal blant annet sikre samhandling og arbeidsflyt i arbeidet med studieprogramutvikling og lede det systematiske kvalitetsarbeidet, i tett samarbeid med instituttleder, emneansvarlig og øvrige faglærere samt studenter og teknisk-administrative. Emneansvarlig har ansvar for at evalueringer gjennomføres og følges opp. Emneansvarlig fremmer forslag til endringer på emnenivå. Disse endringsforslagene drøftes i faglærermøter og følges opp av studieprogramleder. Bekymringsmeldinger tas rutinemessig videre til instituttleder.

I UiAs redegjørelse til NOKUT står det at universitetet har erstattet emnerapporter med korte oppsummeringer av studentevalueringer, som tas videre til instituttleder og til faglærermøtene. Å gå bort fra emnerapporter er slik komiteen oppfatter det, en helt bevisst endring fra UiA sin side. Denne endringen kom som et svar på at de tidligere emnerapportene ikke ble så mye brukt. I stedet for å skrive rapporter oppsummerer nå emneansvarlig det som er viktig og nødvendig, og tar det videre til

faglærermøter, studieråd og studieprogramledere. Komiteen mener dette er en løsning som sikrer at den nødvendige informasjonen tas videre i ulike fora, slik at undervisningskollegaer og tillitsvalgte studenter kan diskutere ulike problemstillinger sammen. Det gir også muligheter for at undervisere kan få kollegaveiledning. Kvalitetsarbeidet blir på denne måten også et kollektivt ansvar.

Komiteen merker seg at studieprogramledere og ph.d.-programledere har et stort ansvar i kvalitetsarbeidet, men tydelige mandater, rutinemessig dialog med instituttleder og diskusjon på faglærermøter gjør at komiteen har tillit til at dette arbeidet følges godt opp. UiA viser også til systematisk opplæring av studieprogramledere og ph.d.-programledere, i tillegg til at komiteen ble fortalt at disse lederne får økonomisk kompensasjon for ekstra ansvar og arbeid.

Rektor leder de årlige dialogmøtene mellom universitetsledelsen og fakultetene / avdeling for lærerutdanning. Kvalitetsrapporten er en viktig del av diskusjonsgrunnlaget for møtene, se under § 4-1 (5), og i kvalitetssystemet står det at det i møtene blant annet drøftes status og utvikling for fakultets/avdelingens studieportefølje, systematiske utfordringer som er avdekket, og kvalitetsarbeid knyttet til fokusområdene som omtales i kvalitetsrapporten. Komiteen har sett flere eksempler på referater fra dialogmøtene i den skriftlige dokumentasjonen og forstår det slik at dette følges opp i relevante fora.

Kvalitetsrapportene gir et viktig informasjonsgrunnlag for utdannings- og forskningsmeldingen, som behandles i universitetsstyret årlig. Utfordringer identifisert i utdannings- og forskningsmeldingene danner grunnlaget for vedtak om hvilke fokusområder som skal prioriteres i påfølgende år. I universitetets forsknings- og utdanningsmeldinger for 2017 og 2018 går det blant annet frem at det er utfordringer med gjennomføring og frafall, og komiteen ser at UiA arbeider med dette på alle nivåer i institusjonen.

Universitetets utdanningsutvalg har en viktig rolle i kvalitetsarbeidet og ansvar for blant annet å godkjenne studieplaner, identifisere strategiske utfordringer på utdanningsområdet, føre tilsyn med utdanningskvaliteten, samarbeide med læringsmiljøutvalget om utvikling av læringsmiljøet og uttale seg til universitetsstyret om saker/rapporter av strategisk betydning.

Kultur

Komiteen ser at det nye kvalitetssystemet og det systematiske kvalitetsarbeidet som springer ut av det, bidrar til å skape en god kvalitetskultur ved universitetet. I brevet fra ledelsen til fakultetene om oppfølging av det nye kvalitetssystemet, står det at det nye kvalitetssystemet legger større vekt på læringsmiljøet og det kollegiale ansvaret blant ansatte for å utvikle studietilbudene, noe komiteen tydelig ser i den øvrige dokumentasjonen. Ansatte på ulike nivåer viser god kjennskap til og benytter seg av de systemene som finnes. Under samtalene på institusjonsbesøket kom det frem at mange ansatte ved universitetet oppfatter kvalitetssystemet som et «utviklingsverktøy» og et «forbedringsystem». Komiteens inntrykk er at fagmiljøene er svært involvert i forbedrings- og utviklingsarbeidet, og at det finnes en utbredt kultur for å samarbeide og bistå hverandre i kvalitetsarbeidet ved UiA.

Komiteen vil gjerne trekke frem Senter for læring og undervisning, som ble etablert våren 2019, som et godt eksempel på kvalitetskultur ved UiA. Senteret er et konkret resultat av strategiarbeidet og har som målsetting å styrke akademiske, digitale og generiske ferdigheter som fremmer læring for studenter. I tillegg skal senteret støtte fagansatte i å fremme utvikling av en helhetlig, forskningsdrevet

undervisning med bruk av ny teknologi. Senter for læring og undervisning er for nytt til at komiteen kan se resultater av arbeidet herfra ennå. Det tidligere Pedagogisk utviklingscenter hadde som hovedoppgave å fremme universitetspedagogikk. Denne oppgaven er nå innlemmet i det nye senteret. Under institusjonsbesøket fikk komiteen opplysninger om at UiA er på vei til å ansette en professor i utdanningsledelse og pedagogikk knyttet til senteret. Ledelsen bekreftet dette.

Kvalitetssystemet har et eget kapittel om opplæring og oppfølging av ansatte, og det er dekanene som har ansvar for ansattes kompetanseheving. I handlingsplanen for 2016–2020 står det at universitetet skal prioritere kompetanseheving. UiA viser i dokumentasjonen til flere eksempler på at universitetet har arrangert seminarer og kurs for kompetanseheving og erfaringsdeling innenfor undervisningsfeltet, praksisfeltet og veiledning.

UiA har etiske retningslinjer for veiledning som gjelder for faglige veiledere og studenter på alle nivåer. Her kreves det blant annet at veiledere har tilstrekkelig kompetanse, og at de kontinuerlig tilegner seg kunnskap, ferdigheter og kvalifikasjoner for å kunne ivareta sine plikter som faglig støtte i studentens arbeid på beste mulig måte. Komiteen merker seg blant annet at Fakultet for teknologi og realfag har arbeidet for å øke ph.d.-veilederens kompetanse. Fakultetet har gjennomført opplæringsseminar der temaet var veiledning av ph.d.-kandidater. Kurset ble grundig evaluert i etterkant, og fakultetet skal ta med seg nyttige tilbakemeldinger i planleggingen av neste opplæringsseminar. Fakultetets mål er at alle veiledere innen fem år skal ha gjennomført kurs i veiledningspedagogikk. I tillegg er det et mål at det skal finnes et «lavterskeltilbud» for dem som har behov for eller ønsker jevnlig faglig utvikling.

Fakultetet har også lansert FYSE-prosjektet (First Year Study Environment), hvis formål er å bedre nye studenters trivsels- og læringsmiljø på campus. Fakultetet ønsker at alle nye studenter skal få en så god start på sine studier som mulig, da møtet med høyere utdanning og studenttilværelsen kan være utfordrende. Nye studenter får tilbud om å delta på en faglig fadderordning gjennom hele første studieår, der faddere hjelper studenter med å finne seg til rette på campus og mestre studiene. Prosjektet har egen nettside som er godt synlig, med god beskrivelse av prosjektet og bilde med presentasjon av alle som jobber som «FYSE-coach». Etter komiteens vurdering er FYSE-prosjektet en godt etablert ordning.

På bachelor i sykepleie gjennomføres det prosessevaluering hvert semester. Studenttillitsvalgte for alle nivåer/kull møter bl.a. årskoordinatorer og studieprogramleder for drøfting av kvalitetsspørsmål. Komiteen ser at denne evalueringen kommer i tillegg til det som kreves i kvalitetssystemet, og i tillegg til faglærermøter. Møtene referatføres og prosessevalueringene gjennomføres systematisk. På institusjonsbesøket ble komiteen fortalt at slike evalueringer har foregått over lang tid. Disse møtene er etter komiteens vurdering positive og nyttige for både studenter og ansatte. De er med på å skape en god kvalitetskultur på programmet.

I dokumentasjonen omtales studentmedvirkning som en viktig og sentral del av kvalitetsarbeidet. Studentorganisasjonen i Agder (STA) er det øverste demokratiske organet og representerer alle studenter ved universitetet. Studentparlamentet består av 25 faste medlemmer, som representerer alle universitetets fakulteter og avdeling for lærerutdanningen, mens styret består av fem medlemmer. STA oppnevner studentrepresentanter til formelle råd, styrer og utvalg. I samarbeid med UiA oppnevner også STA studenter til interne arbeidsgrupper, for å sikre at studentene blir hørt i saker og beslutninger

som angår dem. For eksempel var STA representert i arbeidsgruppen som utviklet det nye kvalitetssystemet.

UiA og STA inviterer årlig til opplæringskurs for tillitsvalgte. Kurset er tilpasset både nye tillitsvalgte og de som har litt erfaring. Målet for kurset er at tillitsvalgte skal få kunnskap om rollen sin og hvordan den skal utøves, og forståelse for kvalitetssystemet. På kurset møter studentene foredragsholdere fra STA, rektorat, personalavdelingen, studentombud og tidligere tillitsvalgte.

Avslutningsvis vil komiteen trekke frem at UiA er i gang med å utarbeide en ny strategi, og under institusjonsbesøket kunne ledelsen fortelle at de planlegger en prosess som er godt forankret nedover i systemet. Ut fra erfaring ser ledelsen at det er avgjørende å ha med seg alle ansatte og studenter i viktige prosesser, for å sikre legitimitet og forankring. Komiteen er ikke i tvil om at UiA arbeider kontinuerlig og systematisk for å forbedre utdanningskvaliteten, og anser at det er en god kvalitetskultur ved universitetet.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (2) er oppfylt.

§ 4-1 (3) Ordninger for systematisk kontroll av forskriftskrav

Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillers kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.

Vurdering

Etablering og akkreditering av nye studietilbud

UiA har, slik komiteen ser det, gode rutiner for etablering og akkreditering av nye studietilbud. For å systematisk kunne kontrollere at universitetet tilfredsstillers gjeldende krav i lov- og regelverk, har det i lengre tid vært etablert faste rutiner for arbeidet. I henhold til kvalitetssystemet og delegasjonsmatrisen gjennomføres normalt en forenklet rutine ved etablering og akkreditering av års- og halvårsstudier opp til 30 studiepoeng. Det skjer uten eksternt sakkyndig komite, og beslutningsmyndigheten er lagt til fakultetsstyret.

Akkreditering på bachelor-, master- og ph.d.-nivå har frem til 2019 vært en prosess i tre trinn. I første trinn skulle universitetsstyret uttale seg om hvorvidt et gitt program burde etableres. I andre trinn ble det oppnevnt et eksternt panel, og panelets vurderinger ble nedskrevet i en rapport. Fagmiljøet tilknyttet studieprogrammet skulle deretter gi sitt tilsvarende svar til panelets rapport. I tredje og siste trinn gikk saken igjen til styret for ny behandling. UiA erfarte at dette ble en lang og omstendelig prosess, og universitetet har derfor revidert rutineene. En ny og enklere prosess for studietilbud over 30 studiepoeng gjelder fra januar 2019.

I den endrede prosessen skal etableringssaken kun behandles i universitetsstyret én gang. Søknaden behandles først i fakultetsstyret eller styret for lærerutdanningene. Dersom fakultetsstyret eller styret for lærerutdanningene vurderer at søknaden oppfyller alle relevante krav, sendes den videre til behandling i universitetsstyret. Dersom universitetsstyret vedtar etablering, oppnevnes medlemmer til et eksternt sakkyndigpanel. Fagmiljøet har utarbeidet en egevaluering som skal vise hvordan alle krav i lov og forskrift er oppfylt. Panelet sender sin rapport til fagmiljøet, som utarbeider et tilsvarende svar. Søknader om akkreditering som oppfyller alle krav i lov og regelverk, sendes til universitetets utdanningsutvalg for endelig godkjenning. Ved akkreditering på ph.d.-nivå vil universitetets forskningsutvalg komme med en uttalelse. Søknader som utarbeides, er omfattende og dekker alle relevante aspekter, inkludert kravene i kapittel 2 i NOKUTs studietilsynsforskrift og KDs studiekvalitetsforskrift. Eksemplene på akkrediteringer i dokumentasjonen viser etter komiteens vurdering en god og ryddig prosess.

Komiteens vurdering er at UiAs ordninger for etablering av nye studieprogrammer, sammen med systematiske rutiner for evaluering av eksisterende emner og programmer, på en god måte sikrer nødvendig kontroll med at emner og studieprogrammer tilfredsstillers gjeldende krav i lov og forskrift. Se under § 2-1 for en beskrivelse og vurdering av UiAs ordninger for evaluering og kontroll av eksisterende studieprogrammer.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er oppfylt.

§ 4-1 (4) Systematisk innhenting av informasjon

Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurdering

UiA innhenter informasjon fra flere interne kilder. Eksempler på dette er studentevalueringer og de evalueringene som fagansatte gjennomfører (for eksempel gjennom faglærer møter). Komiteen vurderer at faglærer møtene er en viktig arena for intern informasjonsinnhenting, som bidrar til at informasjonen blir delt i et kollegialt fellesskap. Denne arenaen gjør UiA godt rustet for å ta tak i ulike problemstillinger som kommer opp i møtene (se vurderingen under § 4-1 5).

UiA innhenter også tilbakemeldinger fra flere eksterne kilder. I forbindelse med periodiske programevalueringer er det alltid ekstern representasjon i panelene. Enkelte studieprogrammer har også egne referansegrupper med ekstern representasjon (eksempelvis master i mekatronikk). Ved akkreditering av nye gradsgivende studier er også eksterne fagpersoner med på å gjøre vurderingene. I studieprogram med praksis sørger universitetet for at tilbakemeldinger fra praksisstedet blir hentet inn. Komiteens vurdering er at UiAs samspill med praksisfeltet bærer preg av å være en kollegial arena der det arbeides kontinuerlig med forbedringer fra begge sider. På institusjonsnivået brukes også Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) som en arena for eksterne innspill om kvaliteten i den samlede studieporteføljen. UiA har en egen kandidatundersøkelse hvor de jevnlig innhenter informasjon om tidligere studenters arbeidssituasjon og deres synspunkter på utdanningen fra UiA. Den siste kandidatundersøkelsen ble fullført i 2016, og en ny ble gjennomført i 2019.

I tillegg til systematisk innhenting av informasjon fra interne og eksterne kilder innhenter UiA en stor mengde kvantitative data. Disse dataene omfatter blant annet data om søker- og studenttall, karakterstatistikker, gjennomstrømming og frafall, studentutveksling og kandidattall. I tillegg brukes data fra studiestartundersøkelser, Studiebarometeret, studentenes helse- og trivselsundersøkelse samt nasjonale kandidatundersøkelser. Komiteens inntrykk er at resultater fra Studiebarometeret brukes aktivt i de tilfellene hvor det er tilstrekkelig svarprosent.

Kvantitative data behandles gjennom analyseverktøyet Tableau. UiA skriver i sin redegjørelse at det er utviklet en rekke digitale rapporter i Tableau internt på institusjonen, med det formål å kunne gjennomføre analyser av ulike parametere. På denne måten gir rapportene støtte til å avdekke systematisk kvalitetssvikt på det enkelte studietilbud og også på tvers av studietilbud. I samtalen under institusjonsbesøket ble dette analyseverktøyet nevnt flere ganger. Det viser seg at universitetet har utarbeidet tilpassede rapporter til forskjellige brukergrupper. Det betyr at for eksempel en studieprogramleder eller en instituttleder kan hente ut en egen rapport i Tableau som er skreddersydd til deres behov for informasjon og analyse. En egen analytiker i fellesadministrasjonen med dedikert ansvar for Tableau tilbyr brukerstøtte. Vedkommende arbeider med å utarbeide og videreutvikle analyser internt på institusjonen. Komiteen ønsker å berømme UiA for det gode arbeidet med Tableau og mener at universitetet på dette området ligger langt fremme sammenlignet med mange andre institusjoner nasjonalt.

Det er tydelig at UiA på en systematisk måte innhenter informasjon fra mange ulike kilder, og at dette gjør institusjonen i stand til å vurdere kvaliteten i sine studietilbud. Komiteen har også sett eksempler på at UiA har en kritisk holdning til kildebruken og forsøker så langt det er mulig å se ulike kilder i sammenheng. Et eksempel på dette er at UiA foreløpig ikke har laget noen egen læringsmiljøundersøkelse, fordi de ønsker å se hva de kan få ut av den nasjonale SHoT-undersøkelsen og annen tilgjengelig data først. I dokumentasjonen står det beskrevet at LMU har hatt en gjennomgang av funnene i studentombudets rapport, fra *si ifra*-arbeidet, fra SHoT-undersøkelsen og fra Studiebarometeret. Til nå er de enkelte rapportene behandlet hver for seg. LMUs årsrapport for 2018–2019 viser imidlertid at UiA nå arbeider med å se disse «kildene» mer i sammenheng. Dette ble også bekreftet under samtalene på institusjonsbesøket.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (4) er oppfylt.

§ 4-1 (5) Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurdering

Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

UiA dokumenterer et system for innhenting og bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet til å forbedre og utvikle kvaliteten i utdanningen. Dette fremgår blant annet av selve kvalitetssystemet, en rekke instruksjoner, mandater, funksjonsbeskrivelser og maler samt ulike oppsummeringer/referater og evaluerings- og kvalitetsrapporter på ulike nivåer. Komiteen ser at kombinasjonen av faste maler og rapporteringer på faste indikatorer sikrer lik praksis og gir et oversiktlig sammenlikningsgrunnlag på tvers av program og fakultet.

Vurdering og tiltak på emne- og programnivå ligger i fakultetenes rapporter og møterefater. Emneansvarlig har ansvar for å gjennomføre evaluering av emnene og rapportere videre til studieprogramleder. Studieprogramleder har en nøkkelrolle med hensyn til kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i studieprogrammene. Han/hun har ansvaret for å skrive en årlig studiumrapport om kvaliteten i studieprogrammet basert på oppsummeringer fra studentevalueringer, innspill fra studieråd samt diskusjoner og innspill som kommer frem i faglærer møtene. Alle studiumrapportene har faste maler og avsluttes med en egen del om hva som må følges opp videre. Rapporten går videre til instituttleder, som oppsummerer og innlemmer oppfølgingstiltak i fakultetenes kvalitetsrapporter. I kvalitetsrapportene beskrives og vurderes kvaliteten i alle studieprogram ved fakultetet. Det gjøres vurderinger av styrker og svakheter ved utdanningskvaliteten og en beskrivelse av hvilke forhold som må følges opp fra studiumrapportene.

Den skriftlige dokumentasjonen bekrefter at faglærer møtene (se under § 4-1 (2)) er en arena der undervisere sammen kan diskutere resultater av studentens evaluering av emner, praksis og utvekslingsopphold. Sammensetningen av faglærer møtene for de enkelte studietilbudene fastsettes av gjeldende fakultet eller avdeling for lærerutdanning. UiA har en policy om at undervisning ikke skal være en «privatsak», men at alle undervisere skal kobles sammen med en eller flere andre kollegaer, som kan gi tilbakemelding både på undervisning og eksamensgjennomføring. Det er studieprogramleder som har ansvar for at faglærer møter arrangeres to–tre ganger per semester, avhengig av behov. Flere av gruppene komiteen hadde samtaler med på institusjonsbesøket, kunne fortelle at det er høstet gode erfaringer med faglærer møtene så langt. De oppleves som verdifulle både for nye og erfarne undervisere. Møtene gir gode impulser til undervisernes faglige utvikling og til arbeidsfellesskapet mellom kollegaer.

Informasjon fra faglærer møter, oppsummeringer fra emnevalueringer og resultater fra periodiske evalueringer tas videre fra studieprogramleder til instituttleder, som igjen tar dette opp til fakultetsledelsen / ledelsen ved avdeling for lærerutdanning. Her diskuteres blant annet status for studieporteføljen og tiltak for oppfølging av studiumrapporter og rapporter etter periodiske programevalueringer. Det skrives møterefater, og referatene blir del av datagrunnlaget i kvalitetsrapportene.

Fakultetenes kvalitetsrapporter følger en fast struktur, noe som legger til rette for lik praksis og til å følge kvalitetsutviklingen over tid og på tvers av fakultetene. Rapportene inneholder en vurdering av fakultetenes/avdelingens studieportefølje og læringsmiljø. Videre er kvalitetsrapportene utgangspunkt for årlige dialogmøter mellom universitetsledelsen og fakultetsledelsene. I de årlige utdannings- og forskningsmeldingene på institusjonsnivå får universitetsstyret en oversikt over nøkkeltall for utdanning og forskning samt tall og analyser på institusjons- og fakultetsnivå. De viktigste sakene diskuteres på institusjonsnivå i utdanningsutvalget.

Avdekking av sviktende kvalitet

Kvalitetssystemet har et eget kapittel om opplæring og oppfølging av ansatte. Her spesifiseres det at dersom det avdekkes svikt i forbindelse med undervisning og veiledning, har instituttleder og dekan ansvar for nødvendig oppfølging av den/de involverte. Dersom det avdekkes svikt i tilknytning til administrative tjenester, har administrativ leder ansvar for nødvendig oppfølging. Instituttleder, i samarbeid med dekan og fakultetsdirektør, har ansvar for at ph.d.-kandidater som ikke er tilsatt ved universitetet, får tilfredsstillende oppfølging. Under samtaler på institusjonsbesøket viste flere grupper til eksempler på hvordan disse sakene behandles på fakultetene. Komiteen ser at det er et tydelig system for oppfølging, selv om dette ikke kommer like godt frem i den skriftlige dokumentasjonen.

UiA har utarbeidet en egen veiviser for oppfølging av faglærere som trenger støtte, og rutinebeskrivelser for undervisere som synes arbeidet er vanskelig, eller som får kritiske tilbakemeldinger på sin undervisning. Som tidligere nevnt er det etablert et eget senter for undervisning og veiledning, og universitetet har lenge hatt Pedagogisk utviklingssenter. Komiteens vurdering er at mange av sakene som omhandler svikt, løses raskt. UiA er dyktige til å gjøre individuelle tilpasninger når det trengs, og små justeringer i personalressursene kontinuerlig.

Oppfølging av resultater fra studiebarometeret er en integrert del av UiAs systematiske kvalitetsarbeid. I de studieprogrammene som har høy nok svarprosent, brukes resultatene i arbeidet med å avdekke sviktende kvalitet i utdanningen og for å iverksette tiltak for å rette opp svikt.

Studentenes midtveis- og sluttevalueringer av emner er også en viktig kilde for å avdekke sviktende kvalitet. UiA dokumenterer at de avdekker sviktende kvalitet på enkelte områder, og at de har gode prosedyrer for å rette opp for eksempel mangler i undervisningsopplegg og vurderingsordninger.

UiA har et forbedrings- og avvikssystem («Si ifra») med den hensikt å avdekke sviktende kvalitet. Gjennom denne kanalen kan studenter varsle både anonymt og med fullt navn om saker som gjelder utdanningskvalitet og læringsmiljø, eller komme med forslag til forbedringer.

I sum har universitetet mange kanaler for å avdekke og rette opp svikt i kvaliteten innen rimelig tid. Komiteens vurdering er også at det arbeides godt med å bruke kunnskapen fra kvalitetsarbeidet til å utvikle kvaliteten i studietilbudene.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (5) er oppfylt.

§ 4-1 (6) Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje

Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Vurdering

I UiAs nye kvalitetssystem står det godt beskrevet hvordan universitetet arbeider systematisk med studieporteføljen. Hensikten med kvalitetsarbeidet på studieporteføljenivå er å identifisere utfordringer knyttet til både den totale studieporteføljen, enkelte studieprogram og eventuelle systematiske utfordringer på tvers av programmer.

UiA har utarbeidet et eget årshjul for studieporteføljearbeid og dokumenterer både fastsatte prosedyrer og praksis for hvordan universitetet systematisk bruker resultater fra kvalitetsarbeidet i strategisk utvikling av studieporteføljen. I lys av informasjon fra kvalitetsarbeidet vurderer ledermøtet ved fakultetene / avdeling for lærerutdanning kvaliteten i programmene og identifiserer utfordringer. Universitetsledelsen har dialogmøter med fakultetene / avdeling for lærerutdanning. Møtene tar utgangspunkt i kvalitetsrapportene og i utdannings- og forskingsmeldingen.

UiA har sendt inn dokumentasjon på flere styresaker for kommende periode (2019–2021), som viser redegjørelser, drøftinger og vedtak om endringer i studieporteføljen. Endringene er gjort på bakgrunn av forslag i kvalitetsrapportene utarbeidet av fakultetene / avdeling for lærerutdanning og i dialogmøtene mellom rektor og fakultetsledelsene. Det gjelder både strategiske prioriteringer av ressursbruk, hvilke studietilbud som skal tilbys, behov for nye utdanninger, nedleggelse eller revidering av eksisterende studietilbud og studentopptak. Komiteen har sett eksempler på saker der studietilbud har blitt lagt ned på grunn av lav gjennomstrømning og svak rekruttering.

Nytt i dette arbeidet er at UiA skal igangsette en prosess der det vil gjennomføres en strategisk vurdering av studieporteføljen i hver styreperiode, en såkalt periodisk studieporteføljevurdering. Dette er ennå ikke igangsatt, og universitetet kan ikke vise til noe praksis foreløpig. Komiteen baserer sin vurdering på den studieporteføljeforvaltningen som UiA allerede gjør per i dag, og har tillit til at universitetet også fremover vil gjøre dette arbeidet på en systematisk og god måte.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (6) er oppfylt.

4 Komiteens helhetlige vurdering og konklusjon for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved Universitetet i Agder er tilfredsstillende: Alle krav i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt. De sakkyndige har tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

Komiteens kommentarer til konklusjonen

Dokumentasjonen viser at Universitetet i Agders systematiske kvalitetsarbeid oppfyller alle krav i gjeldende lov og forskrifter. Komiteens intervjuer med ledelse på ulike nivåer, studenter og ansatte bekrefter at prosesser og systemer som beskrives i dokumentasjonen, også fungerer i praksis. Universitetet har arbeidet godt med implementering av det nye kvalitetssystemet, og komiteen ser at det bidrar positivt til kvalitetsarbeidet. Med klare beskrivelser av roller, ansvar, oppgaver og prosesser brukes kvalitetssystemet i det daglige arbeidet med forbedring og utvikling av utdanningskvaliteten og i virksomhetsstyringen. Det er en god sammenheng i oppbygningen av systemet sentralt og tydelig ansvarsfordeling mellom institusjonen sentralt og det enkelte fakultet og avdeling for lærerutdanning.

Kvalitetsarbeidet ved UiA er godt forankret i «Strategi 2016-2020», og kvalitetsarbeidet er dekkende for vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte. Komiteen opplever at det er en sterk forankring av kvalitetsarbeidet ved UiA, og at ledelsen på ulike nivåer arbeider kontinuerlig for å sikre kvalitet i utdanningene. Studentene er godt representert i ulike styrer og utvalg, og komiteens inntrykk er at hele institusjonen arbeider samlet for et godt læringsmiljø og en god kvalitetskultur.

Gjennom tydelige beskrivelser av prosesser og rapporter i universitetets kvalitetssystem og i særskilte retningslinjer for akkreditering, etablering og reakkreditering kontrollerer universitetet systematisk at alle studietilbud tilfredstiller krav i lov og forskrift. Komiteens oppfatning er at UiA har en god tradisjon med evaluering av emner og studieprogram fra tidligere, og at universitetet har hentet nyttig lærdom fra dette arbeidet i utarbeidelsen av det nye kvalitetssystemet og alle prosessene som er beskrevet i systemet og implementert i institusjonens kvalitetsarbeid.

Gjennom faste rapporteringsrutiner og tydelige ansvarsbeskrivelser har universitetet god informasjonsflyt, noe dokumentasjonen vitner om. Det settes kontinuerlig i verk tiltak på ulike nivåer for å rette opp sviktende kvalitet. Komiteen ser at faglærermøtene er en viktig instans for å diskutere saker og temaer i den hensikt å forbedre kvaliteten i utdanningene. Kvalitetssvikt blir derfor avdekket og rettet opp på lavest mulig nivå.

Komiteen ser også at resultater fra UiAs kvalitetsarbeid inngår i vurderings- og beslutningsgrunnlaget for universitetets samlede studieportefølje på alle nivåer. Det arbeides systematisk med porteføljen på både fakultets- og institusjonsnivå, og universitetsstyret vedtar årlig den samlede studieporteføljen.

Selv om det er tydelig for komiteen at det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiA oppfyller alle formelle krav, har kvalitetsarbeidet også noen forbedringspunkter. Komiteen merker seg at

faglærermøtene er en viktig arena for å diskutere utdanningskvalitet og forbedringsarbeid. Det er derfor viktig at faglærermøtene ikke preges av for stor grad av uformelt kvalitetsarbeid, selv om komiteen har forstått det slik at mange saker løses raskt i møtene. UiA har godt kvalitetsarbeid rundt studentenes praksis, men også på dette området kan universitetet med fordel formalisere flere av sine allerede velfungerende rutiner og prosesser.

Komiteen gir noen råd til videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved UiA. Alle disse rådene går ut over minimumskravene som stilles til det systematiske kvalitetsarbeidet i lov og forskrift.

5 Vedlegg til komiteens rapport til NOKUT

Komiteens råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

I tillegg til å vurdere om kvalitetsarbeidet oppfyller kravene i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriftens kapittel 4, ligger det i komiteens mandat å gi råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Komiteen har følgende råd til UiA:

- Komiteen anbefaler UiA å utarbeide rutinebeskrivelser og å tydeliggjøre i kvalitetssystemet hvordan universitetet arbeider for å sikre og utvikle kvaliteten i studentenes praksis.
- Komiteen råder UiA til å utarbeide rutinebeskrivelser for faglærermøtene for å sikre at tiltak følges opp. Faglærermøtene er en viktig arena for kvalitetsarbeid og bør derfor dokumenteres bedre.
- Komiteen ser at kravene til fagmiljø i NOKUTs studietilsynsforskrift og Kunnskapsdepartementets studiekvalitetsforskrift vurderes systematisk hvert sjette år i det nye kvalitetssystemet. Komiteen anbefaler UiA å etablere ordninger for å kontrollere fagmiljøene også mellom 6-årsintervallene, uten at ordningene trenger å være omfattende.